

Biznes
i zarządzanie

www.biznesiarzadzanie.pl

SCENARIUSZ LEKCJI

Mądre inwestowanie

*Materiał jest częścią projektu Bankowcy dla Edukacji Finansowej Dzieci
i Młodzieży BAKCYL*

www.bakcyl.wib.org.pl

Bankowcy dla Edukacji
Finansowej Dzieci i Młodzieży

Materiał przygotowany przez Fundację Warszawski Instytut Bankowości w ramach projektu wspierającego wdrażanie przedmiotu biznes i zarządzanie z wykorzystaniem materiałów projektu Porwani przez Ekonomię

www.PorwaniPrzezEkonomie.pl

Główne przesłanie lekcji:

- Inwestuj świadomie, uwzględniając ryzyko.
- Dywersyfikacja jako podstawowa zasada inwestowania.

Po przebytej lekcji uczeń:

- definiuje pojęcia i określa zależność pomiędzy ryzykiem i zyskiem,
- identyfikuje reinwestycję i dywersyfikację jako podstawowe zasady mądrego inwestowania,
- stosuje w praktyce dywersyfikację,
- szacuje zysk z kapitalizacji odsetek,
- korzysta z kalkulatorów finansowych,
- ma świadomość możliwości wykorzystania zalet procentu składanego w planowaniu oszczędzania,
- definiuje lokaty, obligacje, akcje i jednostki funduszy inwestycyjnych,
- szacuje potencjalny zysk i ryzyko z inwestycji,
- określa podstawowe zasady inwestowania na giełdzie,
- wskazuje możliwości i chce poszerzać wiedzę w zakresie świadomego inwestowania.

W niniejszym scenariuszu:

- definicje, które należy wprowadzić są podkreślone,
- *informacje, które prowadzący powinien powiedzieć uczniom (swoimi słowami) są zapisane kursywą,*

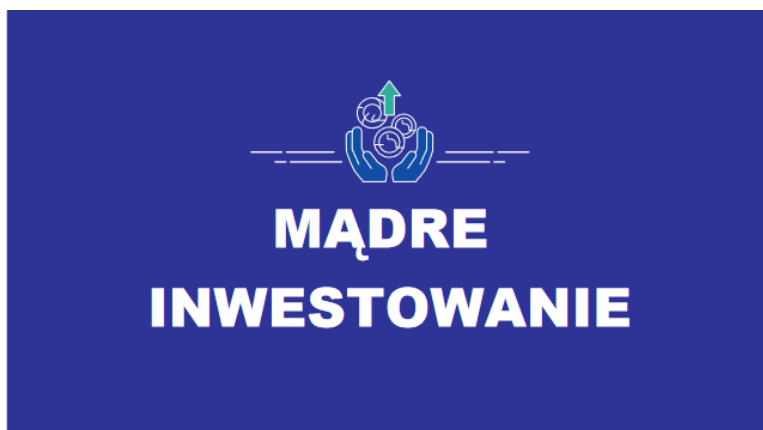
Slajd 1. Bankowcy dla Edukacji Finansowej Dzieci i Młodzieży BAKCYL

INFORMACJA DLA NAUCZYCIELA:

Celem projektu edukacyjnego Bankowcy dla Edukacji Finansowej Dzieci i Młodzieży BAKCYL jest podnoszenie poziomu wiedzy z zakresu ekonomii, cyberbezpieczeństwa oraz inspirowanie świadomych działań i budowanie właściwych postaw

w zakresie przedsiębiorczości. Projekt jest częścią jednego z największych programów pozaformalnej edukacji finansowej w Europie – „[Bankowcy dla Edukacji](#)”.

Przejdź do tematu lekcji:

Slajd 2. Wprowadź temat

➤ *Tematem dzisiejszego spotkania jest inwestowanie. Zastanówmy się najpierw co to znaczy „inwestowanie”.*

➤ **Inwestowanie** to „pomnażanie naszych pieniędzy” kosztem wyrzeczenia się korzyści teraz (konsumpcji), aby osiągnąć konkretny cel w przyszłości np. dom.

POROZMAWIAMY O:

Czym jest ryzyko?

W co inwestować?

Jakie są podstawowe zasady mądrego inwestowania?

Jak inwestować na giełdzie?

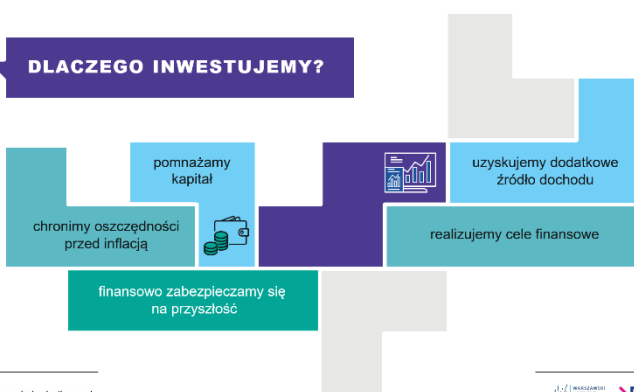
www.bakcyf.wib.org.pl

WALIZKA INWESTYCYJNA
BAKCYL

Slajd 3. Przedstaw główne zagadnienia lekcji, wyświetlone na slajdzie

- Na dzisiejszej lekcji porozmawiamy o tym:
  1. Czym jest ryzyko?
  2. W co inwestować?
  3. Jakie są podstawowe zasady mądrego inwestowania?
  4. Jak inwestować na giełdzie?

DLACZEGO INWESTUJEMY?

www.bakcyf.wib.org.pl

WALIZKA INWESTYCYJNA
BAKCYL

giełdzie, czynsz w przypadku inwestowania w mieszkanie na wynajem), dzięki którym możemy realizować nasze cele finansowe (np. większe mieszkanie, dom, nowy samochód) i zabezpieczyć się finansowo na przyszłość (np. dodatkowe środki na emeryturę).

Slajd 4. Dlaczego inwestujemy?

- Inwestujemy przede wszystkim po to, żeby pomnożyć swoje środki finansowe (oszczędności).
- Inwestujemy też po to, żeby ochronić nasze oszczędności przed inflacją (spadek siły nabywczej pieniądza).
- Inwestycje mogą stać się naszym dodatkowym źródłem dochodu (np. dywidenda w przypadku inwestowania na

KIEDY ZACZAĆ INWESTOWAĆ?

KONSUMPCJA

OSZCZĘDNOŚCI
"PODUSZKA BEZPIECZEŃSTWA"

OSZCZĘDNOŚCI → INWESTYCJE

www.bakcyf.wib.org.pl

WALIZKA INWESTYCYJNA
BAKCYL

Slajd 5. Kiedy zacząć inwestować?

- Inwestować powinniśmy wtedy, kiedy uda nam się zaoszczędzić kwotę stanowiącą tzw. „poduszkę bezpieczeństwa” czyli finansowe zabezpieczenie przyszłości (9-12 krotność naszych wydatków). Nasze oszczędności, które stanowią nadwyżkę nad „poduszką bezpieczeństwa” mogą być zainwestowane.
- Warto podkreślić, że inwestujemy tylko część naszych oszczędności, przede wszystkim ze względu na ryzyko.

Slajd 6. Wprowadź pierwsze zagadnienie lekcji:

➤ Wyjaśnij - **ryzyko** jest to niepewność co do określonego zdarzenia w warunkach dwóch lub więcej możliwości. W tym rozumieniu jest to mierzalna niepewność, czy zamierzony cel działania zostanie osiągnięty.

ZYSK
TO
ZAPŁATA
ZA NIEPEWNOŚĆ

RYZYKO
TO
MOŻLIWOŚĆ
PONIESIENIA STRAT

WIĘKSZY ZYSK
TO
WIĘKSZE
RYZYKO

WYBÓR
POWINIEN
BYĆ
ŚWIADOMY

www.bakcyi.wib.org.pl

BAKCYL

Slajd 7. Przedstawienie zależności pomiędzy zyskiem i ryzykiem

➤ W normalnej sytuacji, jeśli jakaś inwestycja jest bardziej zyskowna od innej, to oznacza, że jest też bardziej ryzykowna. Ryzyko może się zmaterializować (strata) lub nie (zysk).

➤ Wybór powinien być świadomy. Pamiętajcie każdy z nas ma swój indywidualny poziom ryzyka dlatego, też nigdy nie wolno

naśladować poziomów ryzyka (a co za tym idzie wiernie kopiować inwestycji innych osób). Wiąże się to z tym, że podczas kryzysu nie wytrzymamy napięcia i zaczniemy sprzedawać swoje aktywa ze stratą, a nie przeczekiwać tak jak np. osoba, której ruchy inwestycyjne kopiujemy.

➤ Zyskiem jest zapłata za niepewność. Nasz wybór powinien być zawsze świadomy.

Slajd 8. Wprowadź kolejne zagadnienie „Podstawowe zasady mądrego inwestowania”

➤ Zasadniczo są dwie podstawowe zasady mądrego inwestowania: reinwestycja i dywersyfikacja.

➤ Przejdź do kolejnego slajdu, aby zdefiniować pierwsze pojęcie

DYWERSYFIKACJA

Zakup i posiadanie różnorodnych papierów wartościowych, najlepiej jeśli ich zyskowność zależy od różnych czynników.

www.bakcyf.wib.org.pl

WARSZAWSKI INSTYTUT BAHCYL

wartości, a złoto – tanieje).

- Powiedz o ważnej regule: „nie kładziemy wszystkich jajek do jednego koszyka”. Dalsza część lekcji pokaże zalety dywersyfikacji.

REINWESTYCJA

Dodawanie naszych zysków do trwającej inwestycji tak, aby w kolejnym okresie pracowała większa kwota pieniędzy i generowała jeszcze większe zyski.

www.bakcyf.wib.org.pl

WARSZAWSKI INSTYTUT BAHCYL

Slajd 9. Zdefiniuj dywersyfikację

➤ **Dywersyfikacja** to najważniejsza z zasad w inwestowaniu pozwalająca ograniczyć ryzyko. Polega ona na inwestowaniu w różne produkty, najlepiej takie, których zyskowność zależy od różnych czynników (np. złoto i akcje: w czasach kryzysu akcje przeważnie tracą na wartości, a złoto – zyskuje. W okresie dobrej koniunktury gospodarczej jest odwrotnie (akcje – zyskują na

Slajd 10. Zdefiniuj reinwestowanie

➤ **Reinwestowanie** oznacza dodawanie naszych zysków do trwającej inwestycji tak, aby w kolejnym okresie pracowała większa kwota pieniędzy i generowała jeszcze większe zyski.
➤ Dodaj: Przeciwnieństwem jest „konsumpcja” zysków.

Zaprezentuj film: Ryzyko i zysk w inwestowaniu:

<https://youtu.be/Ulu4UFbXGzw>

Po projekcji wróć do prezentacji.

W CO MOŻESZ INWESTOWAĆ?

www.bakcyf.wib.org.pl

WARSZAWSKI INSTYTUT BAHCYL

Slajd 11. Strategia inwestowania

➤ Sposobów inwestowania jest bardzo dużo i każdy znajdzie coś odpowiedniego dla siebie. Ale należy pamiętać przede wszystkim o ryzyku i dywersyfikacji.
➤ Żelazna zasada w inwestowaniu to: Nie wkładaj wszystkich jajek do jednego koszyka

Investowanie społecznie odpowiedzialne (ESG):

Environmental (środowisko) - ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, ograniczenie zużycia wody, energii, odpadów

Social (odpowiedzialność społeczna) – dbałość o pracowników, społeczność lokalną, prawa człowieka, brak dyskryminacji

Governance (ład korporacyjny) – działania antykorupcyjne, przejrzyste zasady, ochrona sygnalistów, cyberbezpieczeństwo

www.bakcyf.wib.org.pl

WALCZYMY
PRZECIWO
KORUPCJI
BAKCYL

Slajd 12. Zaprezentuj tematykę ESG

➤ Coraz popularniejszym trendem w inwestowaniu staje się inwestowanie w firmy, które poza zyskiem zwracają uwagę na kwestie ochrony środowiska, społeczną odpowiedzialność i etykę w zarządzaniu

DODATKOWE INFORMACJE DLA NAUCZYCIELA o ESG:

ESG to akronim od angielskich słów environmental, social i governance. Inwestowanie ESG oznacza więc taki sposób lokowania kapitału, który poza zyskiem uwzględnia też czynniki środowiskowe, społeczną odpowiedzialność biznesu i ład korporacyjny (np. to, w jaki sposób firma neutralizuje swoje emisje CO₂, jaki ma wpływ na środowisko i jak współpracuje z lokalnymi społecznościami).

<https://alebank.pl/esg-banki-coraz-bardziej-skupione-na-finansowaniu-zielonej-transformacji-w-polsce-po-decyzji-ke-pieniadze-poplyna-takze-na-inwestycje-w-atom/>

LOKATA W BANKU

Bezpieczne ulokowanie pieniędzy w banku

Zazwyczaj na krótkie okresy

Ochrona kapitału – gwarancja BFG do równowartości w PLN kwoty 100 000 EUR

Oprocentowanie powiązane z wysokością stóp procentowych

www.bakcyf.wib.org.pl

WALCZYMY
PRZECIWO
KORUPCJI
BAKCYL

Slajd 13. Przedstaw lokatę jako bezpieczną formę lokowania (gromadzenia) pieniędzy

➤ Pieniądze przechowywane w banku, w tym na lokatach, są bezpieczne m.in. dzięki rozwiązaniom systemowym (gwarancje BFG, nadzór KNF) oraz technologicznym (zabezpieczenie dostępu do konta, bezpieczna bankowość internetowa)

- BFG gwarantuje bezpieczeństwo depozytów w bankach i SKOK-ach do równowartości 100 000 EUR w PLN (tzn. wypłaci środki klientom danego banku lub SKOKu, który przestał być wypłacalny).
- Dodaj, że powiedzenie “Pewne jak w banku” ukształtowało się w konsekwencji bardzo odpowiedzialnej i bezpiecznej działalności banków. Powiedzenie, że coś jest “pewne jak w banku” oznacza, że jest pewne na 100%.
- Lokatę zakładamy przeważnie na 1, 3, 6, 12, 24 oraz na 36 miesięcy, a więc na stosunkowo krótki okres.
- Oprocentowanie lokat powiązane jest z wysokością stóp procentowych. Wraz ze wzrostem stóp procentowych przeważnie rośnie oprocentowanie lokat bankowych. Wraz ze spadkiem stóp procentowych przeważnie spada oprocentowanie lokat bankowych. W Polsce stopy procentowe ustala Rada Polityki Pieniężnej – organ Narodowego Banku Polskiego.

DODATKOWE INFORMACJE DLA NAUCZYCIELA o BFG:

Kwota środków nieprzekraczająca **równowartości w złotych 100 000 euro** jest gwarantowana w całości. W przypadkach szczególnych, w ograniczonym okresie, deponentowi będącemu osobą fizyczną przysługuje ochrona gwarancyjna w wysokości wyższej niż równowartość w złotych 100 000 euro. Wypłata środków gwarantowanych przekraczających limit równowartości w złotych 100 000 euro dokonywana jest **na wniosek** deponenta.

Zgodnie z ustawą o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji wypłaty środków gwarantowanych powinny być dokonane **w terminie 7 dni roboczych od dnia spełnienia warunku gwarancji**. Powyższy termin nie obowiązuje dla wypłat środków gwarantowanych prowadzonych w przypadkach gdy:

- istnieją uzasadnione wątpliwości co do danych deponenta lub jego uprawnienia do otrzymania środków gwarantowanych,
- środki gwarantowane są przedmiotem sporu sądowego,
- środki gwarantowane wynikają z umowy rachunku IKE lub IKZE,
- wypłata środków gwarantowanych dokonywana jest ponad limit równowartości w złotych 100 000 euro (szczególne przypadki),
- wypłaty dokonywane są deponentom oddziału banku, który to oddział ulokowany jest poza Polską.

Gwarancjami objęte są depozyty złotowe i walutowe. Niezależnie od waluty w jakiej nominowany jest depozyt, wypłata środków gwarantowanych będzie dokonywana w złotych.

Źródło:

<https://www.bfg.pl/gwarantowanie-depozytow/zasady-gwarantowania-depozytow/wysokosc-gwarancji-bfg/>

<https://www.bfg.pl/gwarantowanie-depozytow/zasady-gwarantowania-depozytow/pozostale-zasady-gwarantowania-depozytow/>

OBLIGACJE	OBLIGACJE SKARBOWE	OBLIGACJE KOMUNALNE (SAMORZĄDOWE)	OBLIGACJE KORPORACYJNE
	Kupując obligację, inwestor pożyczka pieniądze w zamian za:		
	pobieranie okresowych kuponów (odsetek)		wypłatę wartości nominalnej obligacji w terminie jej wykupu
RYZYKO	bardzo niskie emitentem jest Skarb Państwa	bardzo niskie emitentem jest jednostka samorządu terytorialnego	wyższe w porównaniu do obligacji skarbowych, kredytobiorcą jest firma
ZYSK	niski	niski	wyższy w porównaniu do obligacji skarbowych

www.bakcyf.wib.org.pl

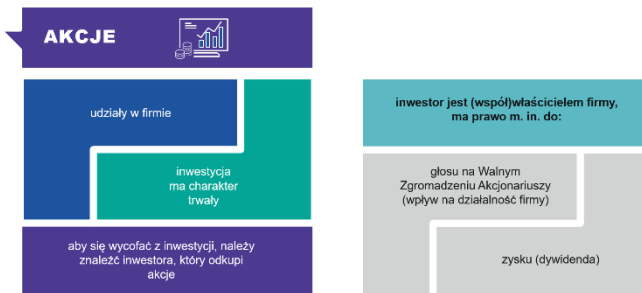
WALDZYSKI INSTYTUT BANKOWY BAKCYL

także firmy (obligacje korporacyjne). Porównaj ryzyko i zysk w obligacjach skarbowych, komunalnych i korporacyjnych. Podsumuj: obligacje skarbowe są najbezpieczniejsze (bo ich gwarantem jest Skarb Państwa, a bankructwa państw zdarzają się bardzo rzadko). Kupując obligacje korporacyjne, możemy więcej zyskać, ale niosą ze sobą wyższe ryzyko – bankructwa firm zdarzają się częściej.

Slajd 14. Obligacje

➤ Wyjaśnij: **obligacje** to papiery dłużne, potwierdzające udzielenie przez nabywcę pożyczki ich emitentowi. Emitent zobowiązuje się zwrócić pożyczkę wraz z odsetkami w ściśle określonym terminie (termin wykupu/zapadalności obligacji).

➤ Emitentem może być Skarb Państwa (obligacje skarbowe), miasto (obligacje komunalne), a

www.bahcyf.wib.org.pl

BAHCYL

Slajd 15. Przedstaw akcje jako możliwość zyskowego (ale i ryzykownego inwestowania)

➤ Wyjaśnij: W procesie rozwoju spółki pojawia się zwykle czas, w którym poszukuje możliwości pozyskania kapitału na rozwój/ekspansję. Jednym ze sposobów jest skorzystanie z oferty rynku publicznego, który daje możliwość wyjścia z emisją **akcji** - papierów wartościowych -

adresowaną do nieograniczonego kręgu potencjalnych nabywców. Akcje nie mają terminu ważności. Jedynym miejscem, w którym można wyczołfać się z inwestycji (sprzedaż akcji) jest Giełda Papierów Wartościowych, gdzie spotykają się właściciele i nowi nabywcy akcji.

- Akcja to ułamek kapitału akcyjnego, wynikający z podzielenia kapitału akcyjnego przez liczbę akcji
- Nabywca akcji zostaje jej akcjonariuszem, co oznacza, że jest współwłaścicielem jej majątku i ma określone prawa np. uczestniczenia w podziale wypracowanego przez spółkę zysku (dywidendy), uczestnictwa w walnych zgromadzeniach akcjonariuszy.
- Inwestycje w akcje traktujemy przeważnie jako inwestycję długoterminową.

JEDNOSTKI FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH:

www.bahcyf.wib.org.pl

BAHCYL

Slajd 16. Przedstaw możliwość inwestowania przez fundusze inwestycyjne.

➤ Wprowadź pojęcie: **Fundusz inwestycyjny** jest formą pośredniego inwestowania w produkty finansowe. Wykupujemy jednostki uczestnictwa, które tworzą kapitał funduszu inwestycyjnego, który następnie inwestuje zgromadzone środki w różne produkty finansowe,

zgodnie z przyjętą strategią inwestycyjną danego funduszu. Daje to inwestorom możliwość wyboru poziomu ryzyka dokonywanej inwestycji.

- Możemy wyróżnić fundusze inwestycyjne zarządzane aktywnie i zarządzane pasywnie (tzw. ETF-y, z ang. Exchange Traded Fund - fundusz notowany na giełdzie) to fundusz inwestycyjny notowany na giełdzie, którego zadaniem jest odzwierciedlanie zachowania się danego indeksu giełdowego). Fundusze EFT charakteryzują się dużo mniejszymi opłatami niż fundusze zarządzane aktywnie.

DODATKOWE INFORMACJE DLA NAUCZYCIELA:

Fundusze mogą inwestować w większość produktów finansowych dostępnych na rynku: akcje, obligacje korporacyjne i skarbowe, lokaty i inne. Tworzone są więc fundusze akcyjne (od 80-100% akcji), zrównoważone (od 30-60% akcji), stabilnego wzrostu (20-30% akcji), obligacji (bez akcji) i rynku pieniężnego (głównie lokaty plus bezpieczne obligacje). Zarządzaniem inwestycjami zajmują się licencjonowani przez KNF doradcy inwestycyjni.

Fundusz inwestycyjny to wspólny fundusz, należący do wielu osób prawnych i fizycznych, stworzony w celu inwestowania na rynku papierów wartościowych. Funduszami inwestycyjnymi zarządzają towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Uczestnikiem funduszu można się stać, kupując jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne. Całość kapitału, którym zarządza fundusz, jest podzielona na określoną liczbę jednostek. Jednostki uczestnictwa to jednostki udziału w kapitale zarządzanym przez fundusz inwestycyjny. Zmiana wartości jednostki uczestnictwa, czyli wartości przypadającego na

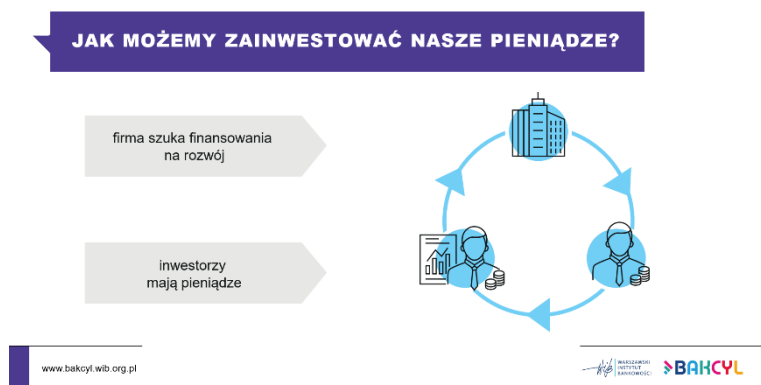
nią kapitału, odzwierciedla efektywność zarządzania kapitałem przez fundusz. Wyróżniamy fundusze inwestycyjne zamknięte (tworzone na określony czas, dla określonej grupy uczestników, z ograniczeniami możliwości wcześniejszego wycofania kapitału; warto szukać takich, które dają taką opcję), otwarte (można kupować i sprzedawać jednostki w sposób ciągły) i mieszane.

Jednostki uczestnictwa nie są papierem wartościowym, bo nie dają prawa własności w funduszu i nie są notowane na giełdzie. Reprezentują prawa majątkowe uczestnika funduszu, określone w statucie funduszu. Mogą być dziedziczone, ale są niezbywalne, tzn. nie mogą być odstąpione, odsprzedane lub подарowane innej osobie. Certyfikaty inwestycyjne są papierami wartościowymi, są emitowane przez zamknięte fundusze inwestycyjne i są notowane na giełdzie. Dostępne w przypadku bardziej zamożnych inwestorów.

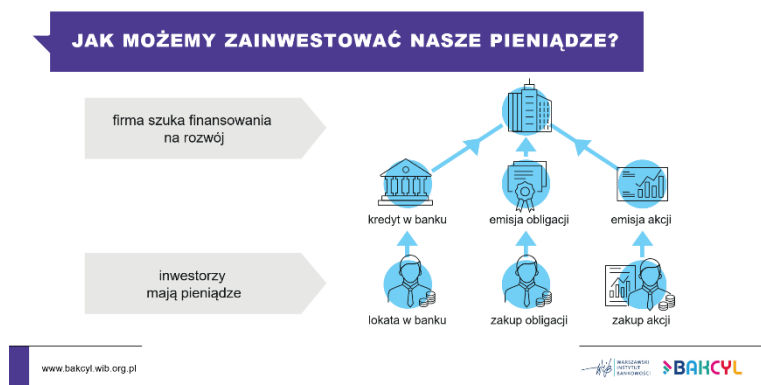
Slajd 17. Wprowadź kolejne zagadnienie lekcji.

- Celem tej części jest zilustrować zysk i ryzyko związane z korzystaniem z lokat i inwestowaniem w obligacje lub akcje.
- W klasie mniej zorientowanej nie należy skupiać się na detalach, tylko omówić główne zasady.

Slajd 18. Przedstaw sytuację pokazaną na slajdzie

- Jest Spółka Akcyjna (SA), która się rozwija i poszukuje finansowania (na przykład na zakup nowych technologii).
- Z drugiej strony są inwestorzy, którzy mają pieniądze i chcą je gdzieś ulokować i na tym zarobić. Rodzi się pytanie, jak przepływają pieniądze od inwestorów do firmy.

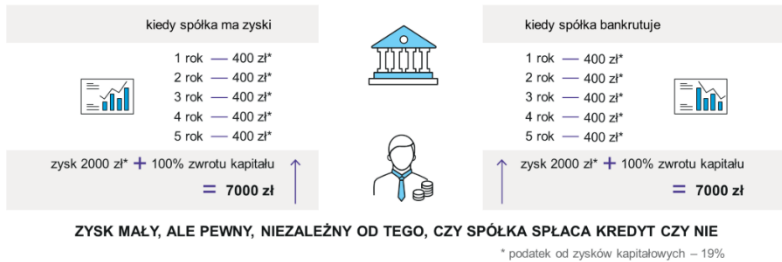
Slajd 19. Kontynuuj wyjaśnienie sytuacji – inwestorzy/osoby mające pieniądze poszukują korzystnych sposobów ulokowania pieniędzy, a firma szuka sposobów na pozyskanie finansowania.

- Firma (nasza Spółka Akcyjna) poszukując finansowania, ma kilka możliwości, między innymi: wziąć kredyt w banku, wyemitować obligacje lub wyemitować akcje na giełdzie.

- Posiadający pieniądze (inwestorzy) mogą po prostu ulokować pieniądze w banku (a bank z wielu lokat udzieli kredytu spółce), kupić obligacje lub akcje naszej Spółki SA.

ANALIZA WYSOKOŚCI ZYSKU PO 5 LATACH

LOKATA 5000 ZŁ W BANKU NA 5 LAT (8%), TEN SAM BANK UDZIELA KREDYTU SPÓŁCE AKCYJNEJ

www.bakcyi.wib.org.pl

BAKCYL

20. Analiza wysokości zysku po 5 latach przy korzystaniu z lokaty w banku

➤ Objaśnij slajd: Osoba ulokowała 5000 na lokacie w banku na 5 lat. Ten sam bank udziela naszej Spółce SA kredytu.

➤ W przypadku kiedy firma ma zyski (dane z lewej strony), albo ich nie ma (dane z prawej strony) osoba lokująca kapitał odbiera go po 5 latach wraz z obiecany odsetkami. W naszym przypadku

to 7000 zł.

- Kontynuuj: Posiadacz lokaty wcale nie musi przejmować się losami firmy Spółka SA i faktem czy Spółka SA spłaca kredyt, czy nie (to ryzyko bierze na siebie bank).
- Podsumuj: zakładając lokatę w banku należy spodziewać się niskiego zysku (albo nawet jego braku, biorąc pod uwagę wysokość inflacji), ale mamy pewność zwrotu kapitału.
- Wspomnij o podatku kapitałowym (przy zysku jest oznaczenie *). Na kolejnych slajdach przy każdym zysku też jest odnośnik do informacji w sprawie podatku kapitałowego.

ANALIZA WYSOKOŚCI ZYSKU PO 5 LATACH

ZAKUP PIĘCIOLETNICH OBLIGACJI SPÓŁKI AKCYJNEJ NA KWOTĘ 5000 ZŁ

www.bakcyi.wib.org.pl

BAKCYL

Slajd 21. Analiza wysokości zysku po 5 latach przy inwestowaniu w obligacje korporacyjne

➤ Wyjaśnij sytuację inwestora drugiego: Nasz inwestor zakupił obligacje korporacyjne na kwotę 5000 zł. Przy pozytywnym scenariuszu – kiedy firma przynosi zyski (dane po lewej stronie) - mamy w każdym roku 500 zł zysku. Po 5 latach mamy 2500 zł zysku + 5000 zainwestowanego kapitału.

- Kontynuuj: przy scenariuszu negatywnym (dane po prawej stronie), kiedy firma przestaje przynosić zyski i w 5 roku bankrutuje, to można założyć kupon z obligacji tylko przez 4 lata, a nie 5 i stratę zainwestowanego kapitału. Można przyjąć, że odzyskamy tylko jego część z majątku firmy (na potrzeby wyliczenia przyjęto umownie 50%).
- Podsumuj: kupując obligacje korporacyjne możemy spodziewać się zysku, ale należy też liczyć się ze stratą, nawet całości zainwestowanego kapitału.

INFORMACJE DODATKOWE DLA NAUCZYCIELA:

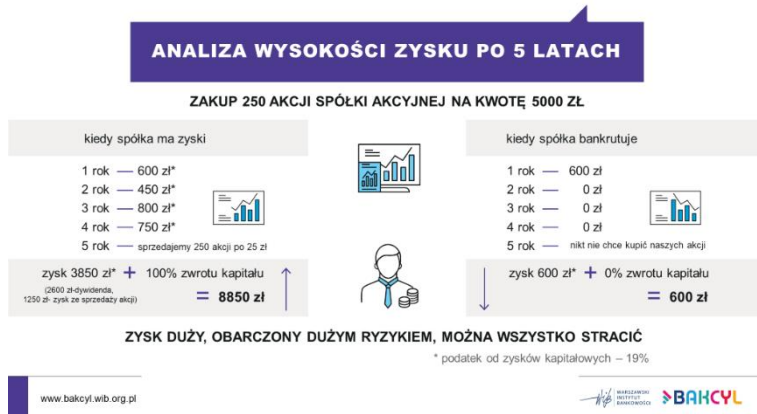
„...Warto pamiętać, że obligatariusze (osoby, które kupiły obligacje, a tym samym, zgodziły się pożyczyć pieniądze emitentowi) są praktycznie na początku listy do zaspokojenia roszczeń, w przypadku gdyby doszło do bankructwa przedsiębiorstwa. Jeśli jednak firma działa w oparciu o brak środków trwałych, nie ma maszyn, nieruchomości, itp. - wtedy roszczenia nie mogą być najczęściej uwzględnione. Po prostu, brakuje majątku, z którego można by spłacić wierzycieli.

W praktyce jeśli dojdzie do upadku emitenta, to prowadzone jest postępowanie upadłościowe ogólne. Majątek jest spieniężany, a z tak powstałej masy upadłościowej wierzyciele są "spłacani". Oczywiście o ile wystarczy na to środków. Obowiązuje jednak zasada pierwszeństwa. Najpierw zaspokojenie należności obejmie koszty postępowania, należności ze stosunku pracy, podatki i daniny publiczne.

Dopiero po tym pieniądze mogą odzyskać obligatariusze (chyba, że były to obligacje zabezpieczone, wtedy podział majątku dla posiadaczy obligacji rozdzielany jest w ramach postępowania odrębnego, a wskazane w zabezpieczeniu przedmioty, np. flota czy nieruchomości - tworzy oddzielną masę upadłościową). Jeśli jednak firma nie posiada majątku, to roszczenia też nie mogą być zaspokojone.”

Źródło: <https://www.edufinanse.pl/moje-finanse/news-obligacje-korporacyjne-uwazaj-co-kupujesz,nld,2590756>

Slajd 22. Analiza wysokości zysku po 5 latach przy inwestowaniu w akcje

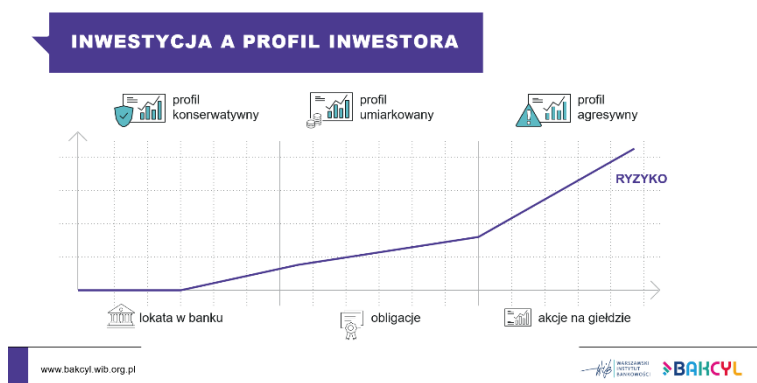
➤ Wyjaśnij sytuację inwestora trzeciego: Inwestor, który zdecydował się na zakup akcji stał się współwłaścicielem Spółki SA.

➤ Kontynuuj:

W scenariuszu pozytywnym (dane po lewej stronie) otrzymał w pierwszym roku dywidendę w wysokości 600 zł (tak wyliczyliśmy na początku). W kolejnych latach dywidenda może być różna, ale z

racji rozwoju firmy mamy korzyści. Po 5 latach sprzedajemy akcje po wyższej cenie niż zakupiliśmy. Razem mamy 8850 zł (zysk 3850 + kapitał 5000 zł).

- Kontynuuj: przy scenariuszu negatywnym (dane po prawej stronie), kiedy firma przestaje przynosić zyski, nie otrzymujemy dywidendy w kolejnych latach, a kiedy firma bankrutuje nikt nie chce kupić akcji. W tej ekstremalnej sytuacji mamy jedynie 600 zł, straciliśmy 4400 zł.
- Podsumuj: kupując akcje, spodziewamy się dużego zysku, ale musimy liczyć się ze sporym ryzykiem.

Slajd 23. Wprowadź pojęcie profilu inwestora

➤ Odwołując się do ćwiczenia, zwróć uwagę na to, że:

➤ Istnieją inwestorzy o różnych **profilach**:

Konserwatywnym - oczekują bezpieczeństwa,

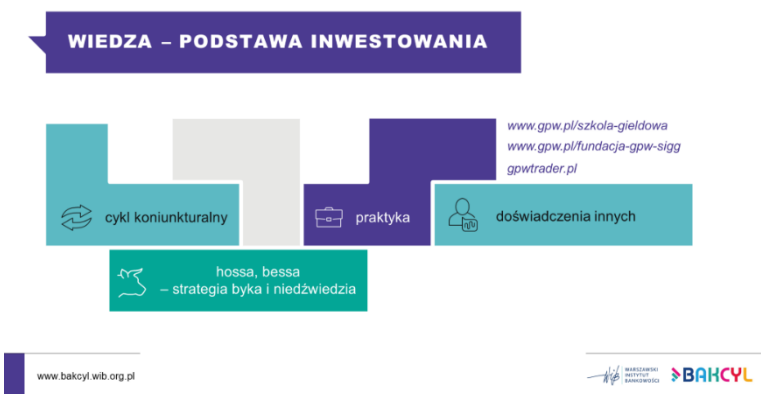
Umiarkowanym - są gotowi na ograniczone ryzyko,

Agresywnym - osoby mające większy apetyt na ryzyko.

Slajd 24. Wprowadź kolejne zagadnienie lekcji.

- Zastanówmy się, jak mądrze inwestować na giełdzie?

Slajd 25. W inwestowaniu niezbędna jest wiedza

- Podkreśl: Zanim zaczniesz inwestować, musicie osiąść wiedzę. Trzeba znać podstawowe terminy, np. cykl koniunkturalny, hossa, bessy. Poproś uczniów o definicje hossy i bessy.

Hossa - długotrwały trend wzrostowy cen na giełdzie. Nazywana także rynkiem byka, ponieważ atakuje on rogami od dołu do góry. W trakcie hossy

zarabia się na wyższych cenach. **Bessa** – długotrwały spadek cen, potocznie rynek niedźwiedzia (atakuje, uderzając łapą z góry na dół).

- Warto obserwować znanych inwestorów.

Podkreśl – Aby zdobyć praktykę, najlepiej jest poćwiczyć zanim zaczniesz inwestować realne pieniądze. Takie możliwości daje udział w Szkolnej Internetowej Grze Giełdowej lub korzystanie z platformy gpwtrade.pl. Zachęć do zapoznania się ze stronami

Slajd 26. Pierwszy krok w inwestowaniu na giełdzie to założenie rachunku inwestycyjnego

- Omów: Zanim zaczniemy inwestować, należy założyć rachunek inwestycyjny, zwany inaczej rachunkiem maklerskim - to przepustka do inwestowania w papiery wartościowe. Taki rachunek jest prowadzony przez domy maklerskie, które mogą być związane z bankiem lub nie być

zależnym od żadnego banku.

- Zadaniem domu maklerskiego jest m.in. wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia papierów wartościowych i doradztwo inwestycyjne.

- Podkreśl: *Wybierając biuro maklerskie, warto uwzględnić, jakie i jakiej wysokości koszty będziemy ponosić i czy makler oferuje serwis informacyjny.*

INFORMACJE DODATKOWE DLA NAUCZYCIELA:

Źródło: http://kontostudenta.pl/skad_wziac_pieniadze/jak-zaczac-inwestowanie-na-gieldzie.html

„Rachunek inwestycyjny to konto, na którym zapisywane są informacje o posiadanych przez Ciebie akcjach i dokonanych transakcjach. Dzięki niemu możesz samodzielnie sprzedawać oraz kupować akcje i inne papiery wartościowe, które są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Po przelaniu określonej kwoty na swój rachunek maklerski możesz utworzyć zlecenie, określając spółkę, której akcje chcesz kupić, ich liczbę i cenę, jaką jesteś gotów zapłacić. Do tego możesz modyfikować ustawienia okresu ważności zlecenia (np. może ono wygasać wraz za zamknięciem sesji na GPW lub w ustalonym przez Ciebie dniu).

Na co zwrócić uwagę, wybierając rachunek inwestycyjny?

- Jaka jest prowizja od zleceń na zakup i sprzedaż akcji przez internet? ("standardowa", akceptowalna prowizja mieści się w przedziale od 0,2% do 0,5% wartości transakcji)
- Jaka jest roczna opłata za prowadzenie rachunku?
- Czy rachunek oferuje dostęp do platformy, przy pomocy której można śledzić i wykonywać transakcje w czasie rzeczywistym?
- Czy rachunek oferuje dostęp do serwisu informacyjnego z analizami i opiniami ekspertów?
- Jaki jest koszt przelewu z rachunku maklerskiego na inne konto?

Gdzie można otworzyć rachunek inwestycyjny

- Aby otworzyć rachunek inwestycyjny nie musisz iść do banku, czy do biura maklerskiego. Wiele instytucji finansowych oferuje możliwość otwarcia konta przez internet, a jeśli bank, w którym posiadasz konto osobiste ma w ofercie również rachunek maklerski, prawdopodobnie możesz je otworzyć bez konieczności podpisywania dodatkowej umowy.”

Slajd 27. Przedstaw Giełdę Papierów Wartościowych

➤ *Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie to miejsce wirtualnego spotkania kupujących i sprzedających instrumenty finansowe.*

➤ *Największa giełda instrumentów finansowych w regionie Europy Środkowej i Wschodniej.*

➤ *Wymień kilka przykładowych indeksów, jeśli masz czas to kilka z*

nich omów:

- *WIG - obejmuje wszystkie spółki giełdowe spełniające minimalne kryteria co do procentu i wartości akcji w wolnym obrocie, zarówno krajowe, jak i zagraniczne*
- *WIG20 - obliczany na podstawie wartości portfela akcji 20 największych i najbardziej płynnych spółek z Głównego Rynku GPW.*
- *mWIG40 - obejmuje 40 średnich spółek notowanych na Głównym Rynku GPW.*
- *sWIG80 - obejmuje 80 małych spółek notowanych na Głównym Rynku GPW.*
- *WIG30 - indeks giełdowy 30 największych i najbardziej płynnych spółek akcyjnych notowanych na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych,*

- *WIG – ESG – jest odzwierciedleniem wartości portfela akcji spółek uznawanych za odpowiedzialne społecznie*
- *WIG.MS-PET - jest to pięć najbardziej płynnych spółek z branż górniczej, energetycznej i surowcowej. W tej chwili są to KGHM, PGE, Tauron, JSW i Enea.*
- *NCIndex - Indeks NCIndex jest indeksem giełdowym dedykowanym akcjom spółek notowanych na alternatywnym rynku NewConnect.*
- *WIGdiv - indeks spółek wypłacających akcjonariuszom coroczne dywidendy.*

PRZYKŁADOWE REGUŁY INWESTOWANIA NA GIEŁDZIE:

www.bakcyl.wib.org.pl

BAKCYL

Slajd 28. Przykładowe reguły inwestowania na giełdzie.

➤ Omów, zgodnie z poniższymi informacjami, wybrane 2-3 reguły.

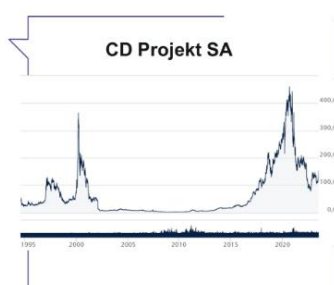
Doświadczeni inwestorzy giełdowi stosują kilka reguł inwestowania.

Warto o nich pamiętać:

- **Trend jest Twoim przyjacielem** - Jeżeli spółka ma dobre podstawy, systematycznie

poprawia swoje wyniki i wskaźniki to widać to w pozytywnym zachowaniu kursu na giełdzie. Warto wtedy być cierpliwym i pozwolić zyskom rosnąć zgodnie z trendem wzrostowym.

- **Nie powiększaj pozycji przynoszącej straty** – jeśli kurs danej spółki, którą kupiłeś spadł, nie dokupuj jej „uśredniając” cenę zakupu i licząc na odbicie kursu. To ryzykowne podejście.
- **Tnij straty** – lepiej ograniczyć straty na danej pozycji i sprzedać z mniejszą stratą niż liczyć, że kurs w końcu odbije w górę
- **Pozwól zyskom rosnać** – w przypadku mocnego rynku, hossy, warto poczekać na realizację zysku – w ten sposób zarobisz więcej na danej inwestycji
- **Nie łap spadającego noża** – nie warto kupować akcji spółek, które gwałtownie tanieją. Czasem może się to wydawać okazją inwestycyjną, ale nigdy nie wiemy jaki będzie zakres spadków
- **Graj taką kwotą pieniędzy, którą jesteś gotowy stracić** – inwestujemy tylko część swoich oszczędności – taką, która w razie krachu nie spowoduje, że pozostaniemy bez środków do życia
- **Nie handluj bez zlecenia obronnego Stop Loss** - Zlecenie obronne Stop Loss jest zabezpieczeniem przed zbyt dotkliwymi stratami. Ustaw na każdej pozycji poziom strat, które jesteś w stanie zaakceptować. Zlecenia stop loss automatycznie pozwoli Ci zminimalizować straty automatycznie sprzedając akcje po osiągnięciu danego poziomu cen.

Slajd 29. W inwestowaniu na giełdzie niezbędne jest też śledzenie losu spółek, których akcje posiadamy.

➤ Wyjaśnij: na wykresie są przedstawione ceny akcji firmy CD Project (producent i wydawca gry „Wiedźmin” i „Cyberpunkt 2077”) i LPP (jedna z największych polskich firm odzieżowych).

➤ Zmiana cen akcji to odpowiedź na sukcesy i „wpadki” firmy.

www.bakcyl.wib.org.pl

BAKCYL

PODSUMOWANIE

inwestycje zawsze wiążą się z ryzykiem

im większy zysk, tym większe ryzyko

PAMIĘTAJ!

środki zgromadzone w banku gwarantowane są przez BFG do równowartości w PLN kwoty 100 000 EUR

ograniczaj ryzyko stosując zasadę dywersyfikacji

www.bakcyl.wib.org.pl

MINISTERSTWO
EDUKACJI
I KULTURY
BAKCYL

Slajd 30. Podsumowanie

Pamiętaj:

- Środki zgromadzone w banku gwarantowane są przez BFG do równowartości w PLN kwoty 100 000 euro
- Inwestycje zawsze wiążą się z ryzykiem
- Ograniczaj ryzyko stosując zasadę dywersyfikacji
- Im większy zysk, tym większe ryzyko

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Powodzenia w zarządzaniu finansami!

www.bakcyl.wib.org.pl

Slajd 31. Zakończ lekcję.

- Zapytaj czy są pytania,
- Podziękuj uczniom.

Partnerzy strategiczni Programu Bankowcy dla Edukacji:

